

Центр професійного розвитку
педагогічних працівників
Вінницької міської ради

Засідання міської школи молодого майстра
«Творення»

(молоді вихователі: III-й рік роботи)

Дата проведення - 11.01.2024 року

Методична платформа

«Реалізація освітнього напрямку «Мовлення дитини» в закладах дошкільної освіти відповідно до Базового компоненту дошкільної освіти як державного стандарту»

**Консультант
КУ «ЦПРПП ВМР»
Ніна Сокиринська**

**Базовий компонент дошкільної освіти (Державний стандарт дошкільної освіти)
Затверджений наказом МОН України № 33 від 12.01.2021**

**Освітній напрям
«Мовлення дитини»**

Цілісний підхід до формування мовленнєвої компетентності як одного з ключових критеріїв і водночас вагомій умови становлення мовленнєвої особистості дошкільника

Мовленнєва компетентність

вміння адекватно й доречно користуватися мовою в конкретних ситуаціях

здатність дитини продукувати свої звернення, думки, враження

використовувати як мовні, так і позамовні (міміка, жести, рухи) та інтонаційні засоби виразності

Зміна акцентів:

Зростання важливості комунікативно-мовленнєвого досвіду дитини

Активна практика:

Перехід від наслідування до активної практики у самотійному та свідомому розв'язанні мовленнєвих завдань

Роль вихователя:

Можливість для діалогової взаємодії та активної мовленнєвої практики дитини

Пріоритетні види діяльності для
формування мовленнєвої
компетентності

Навчально-
мовленнєва
діяльність

Мовленнєво-
ігрова
діяльність

Комунікативно-
мовленнєва
діяльність

Художньо-
мовленнєва
діяльність

Навчально-мовленнєва діяльність

Реалізується:

на спеціально
організованих заняттях

Мета діяльності:

формування
фонетичних, лексичних і
граматичних умінь для
повноцінного спілкування

Мова та мовлення:

не лише інструмент, але
й предмет
спостереження та
дослідження

Мовленнєво-ігрова діяльність

використання дітьми набутих
раніше знань, мовленнєвих
умінь та навичок

охоплює мовленнєвий зміст і
забезпечує супровід
дидактичних, народних,
рухливих ігор

дитина виступає в ролі
активного мовця

**МОВЛЕННЄВА
ВЗАЄМОДІЯ У
СИСТЕМАХ**

«ДИТИНА - ДІТИ»

**«ВИХОВАТЕЛЬ -
ДИТИНА»**

«ДІТИ - ДІТИ»

**«ДІТИ -
ВИХОВАТЕЛЬ»**

Художньо-мовленнєва діяльність

- специфічний вид діяльності, пов'язаний зі сприйманням, розумінням, відтворенням дітьми змісту художніх творів у різних видах ігор і театралізованих діях

- мистецько-творча діяльність (музична, образотворча, театралізація малих літературних творів), яка супроводжується образним мовленням

Види художньо-мовленнєвої діяльності:

літературно-
мовленнева

образотворчо-
мовленнева

музично-
мовленнева

театралізовано-
мовленнева

1. Провідна форма навчання рідної мови: Заняття з розвитку мовлення.
2. Оновлення мети і змісту дошкільної освіти: Потреба у сучасних методах реалізації навчального змісту.
3. Інтерактивні методи навчання: Важливість використання інтерактивних методів для побудови мовленнєвої взаємодії з дітьми.
4. Залучення дітей до активної комунікації: Перетворення дітей із пасивних слухачів на активних діячів з особистим інтересом та вираженням власних думок.

**В основу
занять з
розвитку
мовлення
входить:**

дидактична наочність

літературні тексти

**квести та інші ігри проблемно-
пошукового характеру**

пізнавальні діалоги

реалізація мініпроєктів

Підтримувати
діалоговий
формат

Ефективність
занять із розвитку
мовлення

Не гасити
мовленнєву
ініціативу
дитини своєю
надмірною
активністю

Підтримувати
найменші
спроби дітей
вступити в
розмову,
висловитися

Навички організованої суспільної мовленнєвої поведінки:

уміння слухати
інших

висловлюватися,
коли запитують

слухати і розуміти
мовлення, звернене до
всіх

Ефективні методи роботи з розвитку мовлення дітей

- спостереження
- екскурсії
- бесіда та розповідання за змістом картини
- читання літературних творів із подальшим літературно-художнім аналізом
- дидактичні ігри
- мовленнєві завдання і вправи

Полілог

розвивальна форма спілкування

право на власну думку

активний процес
висловлювання ідей

спілкування "очі в очі" -
розміщення по колу

кожен учасник має значення

Структурно-синтаксична схема

1. Суть методу:

Структурно-синтаксична схема - ефективний засіб формування навичок розповідання, опису та повідомлення.

2. Логіка оповіді через схему:

Педагог задає логіку (послідовність, план) для опису чи повідомлення. Допомагає дітям нарощувати зміст кожної позиції умовного плану.

3. Структура схеми:

Стимульні слова (вказівки від дорослого).
Слова-реакції (промовляють діти).

Інтерв'ювання в комунікації батьків і дітей

1. Цінність методу інтерв'ювання:

Можливість налагодження та збагачення комунікації між батьками та дітьми.

2. Спрямованість на батьків:

Відкриває внутрішній світ дітей батькам.

Формує ставлення до малят як до особистостей.

3. Значення інтерв'ю для дітей:

Спонукає малят до самостійного мислення.

Розвиває довіру та відчуття цінності власної думки.

4. Важливі аспекти інтерв'ю:

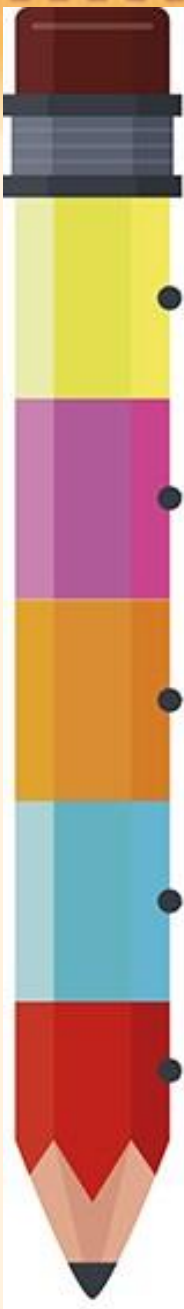
Дорослий щиро цікавиться думками дитини з різних питань.

Розвиває вміння зрозуміло формулювати судження для слухача.

5. Цілі інтерв'ю:

Формування в батьків нового підходу до розуміння дитини.

Розвиток комунікативних та самовиражувальних навичок дітей.

Плакати, сюжетні картини

Інтелектуальна карта

Коректурні таблиці

 Зашчіла	 в долині	 червона	 калина,	 ніби засміявся
 дівчина-дитина.	 Любо, любо, стало	 птавечка	 зраділа	 і зашебетала.
 Почула	 дівчина	 і в білій	 світній	 з біленької
 хата	 вийшла	 погуляти	 у тай	 на долину

Літературні твори

1. Могутній спосіб особистісного розвитку:

Літературні твори впливають на мовленнєвий розвиток дитини.

2. Різноманітне сприйняття літературних текстів:

Джерело інформації, забава, інтелектуальне завдання, витвір мистецтва, моральне правило, джерело для творчості.

3. Ознайомлення з творами:

Традиційні форми: художнє читання, розповідання, заучування віршів з обговоренням та відтворенням змісту.

Сучасні методи ознайомлення: мобільні та різноманітні способи презентування та осмислення. Залежно від жанрових особливостей та ідейної спрямованості текстів.

4. Роль педагога в мовленнєвому розвитку:

Мінімізація власних монологів.

Створення умов для активної мовленнєвої практики дітей.

5. Стимулювання розумової діяльності:

Використання запитань, що підтримують високий рівень інтелектуально-мовленнєвої діяльності всієї групи.

ТИПОВІ ПОМИЛКИ ВИХОВАТЕЛЯ!

- перебиває дитину, якщо її думка здається не зовсім правильною;
- не відповідає на запитання, які не вписуються в запланований хід бесіди, заняття;
- не дає дітям змоги поміркувати, поспішає самотійно відповісти на своє запитання;
- висміює невдалу думку;
- не чує суті сказаного, пропускає цінну, хоч і не зовсім вдало оформлену ідею.

Поради як підтримувати мовленнєву активність дітей:

- ❖ Формулюйте запитання таким чином, щоб спонукати дітей до розмірковування, пошуку точної відповіді, зіставлення й свідомого оцінювання кількох варіантів розв'язання мовленнєвого завдання.
- ❖ Адресуйте запитання всім вихованцям.
- ❖ Не звертайтеся кілька разів поспіль до тієї самої дитини.
- ❖ Не зловживайте зауваженнями дисциплінарного характеру.
- ❖ Проводьте заняття спокійно, упевнено, у жвавому темпі, водночас надаючи дітям можливість поміркувати.
- ❖ Сприймайте дітей як рівноправних співрозмовників.
- ❖ Слухайте уважно, що і як говорять діти.
- ❖ Аналізуйте й адекватно реагуйте на несподівані запитання, репліки дітей.

працюємо з вихователями
поради педагогу

Секрети ефективної бесіди з дітьми

Підготуйте дітей

Переконайтеся, що діти мають стартовий багаж інформації з теми, достатній запас емоційних переживань, осмислене ставлення до предмета бесіди. Адже підготовленій дитині є що зауважити, і вона зберігатиме інтерес до розмови.

Створіть позитивну атмосферу

Щоб діти виявляли активність та ініціативу, уникайте директивного тону. Ключ до конструктивної взаємодії – повага до особистості дитини, ваша щира зацікавленість темою бесіди. Не займайте також позицію «над розмовою», наповнюючи бесіду власним змістом.

Дотримуйтеся міри

Не «засипайте» дітей запитаннями – це швидко втомлює й набридає. Також не поспішайте самі відповідати, дайте дітям час подумати. Не намагайтеся спростувати зміст бесіди, віддавайте перевагу запитанням, що спонукають поміркувати, – дітям подобається виявляти свою обізнаність і розв'язувати складні завдання.

НАТАЛІЯ ГАВРИШ

ЕКСПЕРТ З ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ, Д-Р
ПЕД. НАУК, ПРОФЕСОР

Ставте запитання всім дітям

Якщо проводите бесіду з групою дітей, адресуйте запитання всім дітям, а не окремій дитині – це спонукатиме до роздумів усіх учасників розмови. Щоб діти були активнішими, на початку вирівняйте «стартові позиції», тобто з'ясуйте, чи всі розуміють суть запитання. Передусім запропонуйте дітям пояснити значення ключового поняття теми бесіди.

Сформулюйте правила

Щоб діти не говорили одночасно, домовтеся про спільний для всіх спосіб показати своє бажання висловитися, поділитися думкою. Також сформулюйте разом із дітьми правила, яких треба дотримуватися: не перебивати одне одного, почекати своєї черги, бути уважним, поважати чужу думку, навіть і відмінну від своєї.

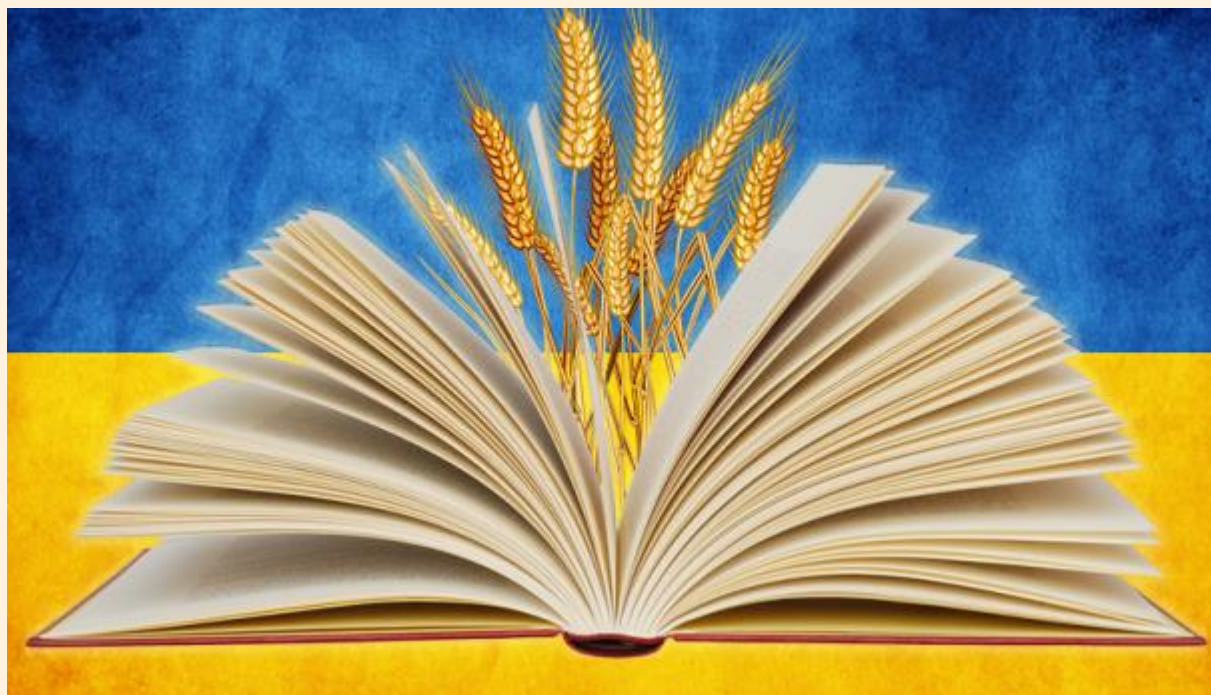

Використовуйте педагогічні провокації

Пам'ятайте, окрім запитань, інтелектуальну й мовленнєву активність дітей стимулюють ще й педагогічні провокації. Запропонуйте дітям сумнівне твердження, яке вони намагатимуться підтвердити або спростувати. Щоб допомогти дітям знайти відповідь, звертайтеся до їхнього досвіду, використовуйте стимульні завдання, ігрові вправи, інформаційні довідки тощо.

*«Мова - це як магія, що розкриває
перед дитиною необмежений світ
ідей і можливостей»*

Леся Українка

Список використаних джерел:

- ▶ 1. Базовий компонент дошкільної освіти. Наук. керівник Піроженко Т.О. (затв.Наказом МОН від 12.01.2021 №33).
- ▶ 2. Вихователь-методист дошкільного закладу, №1 2021 року. Н. Гавриш. Як зробити діалоги з дошкільниками пізнавальними, ст. 4
- ▶ 3. Вихователь-методист дошкільного закладу, №1 2021 року. Н. Гавриш. Різновиди мовленнєвої комунікації з дітьми, ст. 8
- ▶ 4. Дошкільне виховання, №3 2021 року. Н. Гавриш. У фокусі: мовлення дитини, ст.3.

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ !